

İştiraklerden Alınan Temettülerde BSMV Tahakkuku

BFS - 2009/10
İstanbul, 13.04.2009

Bu sirkülerimizde şirket genel kurullarının yapılmasının ardından; banka ve sigorta muameleleri vergisine tabi şirketlerin iştiraklerinden aldıkları kar payları nedeniyle ödeyecekleri BSMV konusunda bir hatırlatma yapmak istiyoruz. **(Bu konuda daha önce yayımlanmış olan 2008/17 sayılı sirkülerimize web sitemizden ulaşabilirsiniz.)**

Gider Vergileri Kanunu'nun 28. maddesinde tanımlanmış olan kurumların, elde ettikleri tüm gelirler prensip olarak banka ve sigorta muameleleri vergisine tabi bulunmaktadır. Bu çerçevede BSMV mükellefi olan bu kurumların, iştiraklerinden aldıkları temettülerin tamamı da (Gider Vergileri Kanunu madde 29/e ve f bendi hükümleri haricinde kalan) BSMV'ye tabi olup, bu temettü gelirleri üzerinden %5 oranında hesaplanacak BSMV'nin beyan edilip ödenmesi gerekmektedir.

Gider Vergileri Kanunu madde 29/e ve f bendi hükümleri uyarınca;

1. Sınai şirketlerden alınan kar payları üzerinden ve
2. Banka, sigorta şirketi, aracı kurumlardan alınan kar paylarının BSMV'ye tabi işlemlerinden oluşan karına tekabül eden kısmından,

BSMV ödenmemektedir.

Sınai şirketlerden alınan temettülerde sorun yoktur. Şirket sınai bir kuruluşsa BSMV ödenmeyecektir. BSMV mükellefi kurumlardan alınan kar payları içinse; kar payını alan kurumun bir yazı ile temettü dağıtımını yapan kurumdan, karının ne kadarının "BSMV'ye tabi olmayan işlemlerinden oluşan karına tekabül ettiğini" istemesi gerekmektedir.

Böylece, temettü oluşturan gelirlerin bir kısmı üzerinden dağıtan şirket bünyesinde BSMV ödendiği, bir kısmı da BSMV'den muaf olduğu için, gelirin bu kısımlarının açıklanarak "**Gider Vergileri Kanunu Md. 29/f**" fıkrasına istinaden mükerrer vergi ödenmesinin önüne geçilmektedir.

Kar dağıtımını yapan şirket bunu saptayabilmek için şöyle bir ayırım yapmalıdır:

1. BSMV'ye tabi işlemler + BSMV'den muaf işlemler
2. BSMV kapsamında olmayan işlemler

İşlemlerin bu şekilde tasnifi sonucunda, Gider Vergileri Kanunu'na göre BSMV'ye tabi işlemler ile BSMV'den muaf/istisna olan işlemler belirlenerek, BSMV kapsamında olmayan işlemler tespit edilmektedir. Temettü dağıtan kurumun gelirlerinin bu şekilde tasniflenmesi sonucu, "**BSMV'li gelir/Toplam gelir**" oranına göre bulunacak yüzde oranı esas alınarak,

BSMV kapsamına girmeyen gelirlerin toplam hasılat içerisindeki oranı, dolayısıyla temettü alacak kurumun ödemesi gereken BSMV'ye ait matrahın tespiti mümkün olacaktır.

Vergi mevzuatımıza göre BSMV mükellefi kurumlar; bankalar, sigorta şirketleri ve finans sektöründe faaliyet gösteren aracı kurumlardır. Bunlardan aracı kurumların asli işlemleri dışında kalan danışmanlık hizmetleri, menkul kıymet saklama hizmetleri, kira gelirleri, sabit kıymet satışları gibi işlemlerine ait gelirleri nedeniyle KDV mükellefiyetleri söz konusudur. Bazı gelirleri ise örneğin "vadeli mevduat faizi" BSMV'ye de KDV'ye de tabi değildir.

Burada dikkat edilecek hususlardan birisi de, toplam hasılatın tespitinde her türlü gelirin toplam içersine alınmasıdır. Diğer bir ifade ile kar dağıtımına konu olan tüm gelirlerin toplam içerisinde bulunmasıdır. Bu nedenle, kurumun reeskont şeklinde hesaplayarak karına dahil ettiği gelirleri de (reeskont gelirleri) gelir toplamı içersine alınacaktır.

Konuyla ilgili basit bir örnek, uygulamada yardımcı olacağı düşüncesi ile aşağıda verilmiştir:

BSMV mükellefi olan (A) bankası, sermayesine %65 oranında iştirak ettiği (B) aracı kurumundan temettü almaktadır. (B) aracı kurumu esas faaliyet konusu işleri itibariyle BSMV mükellefi, bazı gelirleri bakımından da KDV mükellefidir. Bazı gelirleri ise ne KDV ne BSMV kapsamındadır (örneğin mevduat faizi). Dağıtıma konu karın içerisinde bütün bu gelirler (reeskontlar dahil) bulunmaktadır.

Dağıtıma konu temettü ile ilgili rakamlar şöyledir:

(B) aracı kurumunun ilgili yıl toplam geliri	: 2.000.000 TL
BSMV'si ödenmiş + BSMV'den istisna gelirler toplamı	: 1.720.000 TL
BSMV kapsamı dışındaki gelirler toplamı (KDV konusu gelirler)	: 280.000 TL
BSMV'li Gelir/Toplam Gelir oranı	: % 86
BSMV dışı Gelir/Toplam Gelir oranı	: % 14
Bütün ortaklara dağıtılan toplam temettü tutarı	: 500.000 TL
(A) Bankasına verilecek temettü tutarı (500.000.- x % 65)	: 325.000 TL
(A) Bankasının aldığı temettünün BSMV matrahı Oluşturan kısmı (325.000.- x % 14)	: 45.500 TL
(A) Bankasının aldığı bu temettü geliri üzerinden ödeyeceği BSMV tutarı (45.500.- x % 5)	: 2.275 TL

Böylece, BSMV mükellefi (A) Bankası, iştirakinden aldığı toplam 325.000 TL temettü üzerinden 2.275 TL tutarında BSMV ödeyerek, mükellefiyetini yerine getirmiş olmaktadır.